

AGRÁRMINISZTÉRIUM

**Aszálykár elleni védekezés lehetőségeihez
kapcsolódó támogatások a Vidékfejlesztési
Program keretében, az elmúlt évek
eredményeinek összegzése, jövőbeni
lehetőségek bemutatása**

Polai László
osztályvezető

Fejlesztéspolitikai Főosztály, Agrárminisztérium

A VP kiemelt területként támogatja az öntözésfejlesztést.

Alapvetések:

- Az öntözésfejlesztés a magyar mezőgazdaság versenyképességének megtartásához és további növeléséhez elengedhetetlen.
 - A KSH adatai szerint 2019-ben Magyarországon 101 097 hektáron történt öntözéses gazdálkodás, ami az uniós átlag kevesebb, mint felének felel meg.
 - A vízgazdálkodás, vízkészlet hasznosítás stratégiai kérdés.
 - Klímaváltozásból fakadó szélsőséges időjárási viszonyok hazánkban:
 - A téli csapadék hó helyett eső formájában jelentkezik.
 - csökken a talaj (mint termő közeg) víztartó képessége
 - Minden második év aszályos, ami az ország területének 80-90%-át sújtja, miközben az árvizek által veszélyeztetett terület az ország területének 23%-át teszi ki.
- Összetett kérdés, de a támogatáspolitiká is fontos.
-

Kapcsolódó VP pályázati felhívások:

- A **„Kertészet korszerűsítése - ültetvénytelepítés támogatására öntözés kialakításának lehetőségével”** című felhívás 2018. március 8-án lezárult. A pályázóknak vállalni kellett az ültetvénytelepítéshez kapcsolódóan a víztakarékos öntözőrendszer kiépítést.
- A **„Borszőlőültetvény telepítés támogatása”** című felhívás 2018. január 12. napján jelent meg. Új borszőlőültetvény telepítése esetén választható tevékenységnek minősül a víztakarékos öntözőrendszerek kiépítése
- A **„Kertészet – ültetvénytelepítés és gyógynövénytermesztés támogatása”** támogatási kérelmek benyújtására 2021. május 24. naptól 2022. június 30. A felhívás – gyümölcsstermő ültetvények esetében - kötelező jelleggel előírta a víztakarékos öntözőrendszerek kiépítést.
- **„A mezőgazdasági vízgazdálkodási ágazat fejlesztése”** című felhívás az öntözésfejlesztéshez kapcsolódóan a VP legfontosabb pályázati felhívása. Kérelmek benyújtásának ideje: **2022. december 30. napjáig.**
- **„Az öntözési közösségek együttműködésének támogatása”** Kérelmek benyújtásának ideje: 2021.március 8. – 2022. december 30.
- **„Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés”** Kötelezettségvállalási időszak 3 év (2022. 01. 01 – 2024. 12.31.);
- **„Vízvédelmi célú nem termelő beruházások: vízvédelmi és vizes élőhely létrehozása, fejlesztése”** című felhívás esetében a kérelmek beadási határideje 2019.03.20-án lejárt.

Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés

A felhívás célja: a környezettudatos gazdálkodás és a fenntartható mezőgazdasági gyakorlat ösztönzése, a mezőgazdasági eredetű környezeti terhelés kiküszöbölése, **a vízbázisok védelme**, a mezőgazdasághoz kötődő élőhelyek és a biológiai sokféleség megóvása.

Az AKG-n belül számos előírás a vizeket érő szennyezések megakadályozását és a területi vízvisszatartás elősegítését szolgálja, így az intézkedéstől – egyebek mellett – a víztől függő védett ökoszisztémák állapotának javulása és – a vízvisszatartás által – az aszály-érzékenység csökkentése is várható.

AKG21 főbb eredményei:

- Kötelezettségvállalási időszak 3 év (2022. 01. 01 – 2024. 12.31.);
- Átlagosan 47 %-kal növekedtek a támogatási összegek;
- A támogatási kérelmet benyújtók 96%-a támogatott lett;
- A támogatottak száma a korábbi 13 ezer főről közel **17 ezer főre** növekedett;
- Az intézkedésbe vont területek nagysága kétszeresére, **1,2 millió hektárra** emelkedett (560 ezer hektárról)
- Külön kiemelést érdemel, hogy vízvédelmi célú szántó földhasználati kategóriában jelentősen (46%-kal) növekedett a támogatott területek nagysága (korábbi időszakhoz képest).

<i>Vízvédelmi célú szántó tematikus előírás csoportok</i>	<i>Támogatott terület (ha)</i>
Vízvédelmi célú szántó - Belvíz érzékeny területi lehatárolással	161,7
Vízvédelmi célú szántó - Aszály érzékeny területi lehatárolással	2 283,4
Vízvédelmi célú szántó - Erózió érzékeny területi lehatárolással	6 515,3
<i>Vízvédelmi szántó összesen</i>	8 960,4

Vízvédelmi célú nem termelő beruházások (kettő lezárult felhívás)

Cél: Területi víz visszatartás elősegítése, a felszíni és a felszín alatti víztesteket érő terhelések, szennyezések csökkentése, megakadályozása. A beruházások a természeti erőforrásokra, természeti környezetre pozitív hatásúak, csökkentik a felszíni vizeket érő eróziós, deflációs hatásokat, mérséklik a kijuttatott anyagok lemosódását, továbbá jobb vízellátású, illetve mozaikosabb terület kialakítását eredményezik, valamint az aszályérzékenység csökkentését szolgálják.

Célterületek:

- A) célterület – Területi víz visszatartást szolgáló vízi létesítmények kialakítása, fejlesztése a mélyfekvésű, víz visszatartásra alkalmas területeken
- B) célterület – Erózióvédelmet biztosító létesítmények kialakítása, fejlesztése
- C) célterület – Partmenti vízvédelmi pufferzóna kialakítása, fejlesztése
- D) célterület – Vizes élőhelyek létrehozása

Eredmények:

Támogatott kérelmek száma: 14 db

Megítélt támogatás: kb. 400 millió Ft

Mezőgazdaság digitális átállásához kapcsolódó precíziós fejlesztések támogatása

Talajban lévő nedvesség hatással van:

- a növényi növekedésre, hozamokra,
- tápanyagfelvételre, szervesanyag lebomlásra, a talajok hőmérsékletére stb.

Ezért elsődleges fontosságú a növénytermelésben a csapadék termőtalajba történő befogadása, tárolása és takarékos hasznosítása, a nedvesség veszteség, tömörödöttség csökkentése.

A felhívás támogatta a precíziós gazdálkodáshoz szükséges:

- mezőgazdasági erőgépek, munkagépek, permetezőgépek, kombájnok beszerzését,
- meglévő mezőgazdasági erőgépek, traktorok, munkagépek helyspecifikus művelésre alkalmassá tételét,
- a mezőgazdaság digitális átállásához szükséges szolgáltatások igénybevételét.

Eredmények:

- Támogatott kérelmek száma: 2 619 db
 - Megítélt támogatás: kb. 193,11 Mrd Ft
 - Kifizetett támogatás: 8,38 Mrd Ft.
-

Az öntözési közösségek együttműködésének támogatása (nyitott)

- **Kérelmek benyújtásának ideje:** 2021.március 8. – 2022. december 30.
- **Célja:** A rendelkezésre álló vízkészlet hatékonyabb felhasználását, gazdaságosabb megtérülését eredményezheti, ha azt az öntözni kívánó gazdák közösen, együttműködve használják fel, továbbá az öntözéshez szükséges infrastruktúrát együtt hozzák létre és együtt üzemeltetik, illetve együtt teszik meg az első lépéseket a beruházások létrejöttének érdekében. A támogatás a mezőgazdasági vízfelhasználás hatékonysága fokozásának megvalósítását szolgálja olyan együttműködések létrejöttével, amelyek hozzájárulnak az öntözéses gazdálkodás terjedéséhez, ezáltal növelve a mezőgazdasági termelés hatékonyságát és biztonságát.
- **Támogatott tevékenység:**
 - Meglévő, közös érdekeltségű öntözőtelepek üzemeltetése, fenntartása, fejlesztése.
 - Új öntözési beruházások előkészítése.
 - Egy kérelmen belül lehetőség van mindkét tevékenység megvalósítására támogatást igényelni.
- **Kedvezményezettek:** a felhívás kedvezményezettjei az agrárpolitikáért felelős miniszter által elismert öntözési közösségek.
- **Támogatási összeg és intenzitás:** Az egy projektre adható maximális támogatási összeg legfeljebb 250 000 eurónak megfelelő forintösszeg.
- **Eddigi eredmények:** 22 db támogatott kérelem, 1,46 Mrd Ft megítélt támogatás

AGRÁRMINISZTERIUM

A mezőgazdasági vízgazdálkodási ágazat fejlesztése (nyitott)

Kérelmek benyújtásának ideje: 2016. november 7. – 2022. december 30.

Támogatott tevékenység a felhívás keretében az új öntözőrendszerek beszerzése, létrehozása, a meglévő öntözőrendszerek rekonstrukciója, a vízellátást biztosító vízvisszatartás létesítményeinek és víztározók létesítése és meliorált utak kialakítása.

Kedvezményezettek: mezőgazdasági termelők (6000 STÉ, 50% mg. árbevétel)

2020-tól öntözési közösségek is pályázhatnak és számukra 70% a támogatás intenzitás (alap: 50%).

Támogatási összeg : az igényelhető vissza nem térítendő támogatás összege egyéni és kollektív projekt esetén is maximum 3 milliárd Ft.

Keretösszeg: 99,57 Mrd Ft

A mezőgazdasági vízgazdálkodási ágazat fejlesztése - Eredmények

Célterület	Kötelezettség vállalással érintett kérelmek száma (db)	Kötelezettség vállalás (Ft)	Kifizetett összeg (Ft)
I. Víz tározók létesítésének támogatása közepes nagyságú tározók kialakítása révén, amelyek mérete már megengedi, hogy öntözővíz kivétel is lehetséges legyen	25	850 307 974	171 365 391
II. Természetes szűrőmezők kialakítása, az összegyűjtött vizek befogadóba történő bevezetése előtt	2	41 983 236	0
III. Mezőgazdasági területekhez kapcsolódó meliorált utak kialakítása	15	557 266 786	141 952 797
IV. Mezőgazdasági területekhez kapcsolódó vízfelhasználás hatékonyságának javítása, valamint öntözési infrastruktúra és kapcsolódó műtárgyainak fejlesztése, rekonstrukciója	220	8 106 482 950	3 701 093 317
V. Új öntözőberendezések beszerzése, illetve új öntözővíz-szolgáltató művek létrehozása	517	37 129 722 611	13 621 826 639
VI. Öntözőberendezések energiafelhasználás hatékonyságának javítása	185	946 807 740	414 944 054

Vidékfejlesztés 2023-tól

- A Közvetlen Kifizetések (I. Pillér) és a Vidékfejlesztési Támogatások (II. Pillér) egy közös tervben, a KAP Stratégiai Tervben kerül kialakításra.
 - Megmarad az agrár- és vidéki beruházások támogatási lehetőségének túlsúlya.
 - Alapvetően nem változik meg a vidékfejlesztési támogatások struktúrája.
 - A tagállamoknak arra kell törekedniük, hogy a 2014-2020-as időszakhoz képest erőteljesebb környezeti és éghajlati célkitűzést teljesítsenek.
 - A magyar KAP Stratégiai Terv 2021. december 30-án benyújtásra került az Európai Bizottság részére – jelenleg a terv véglegesítése zajlik.
 - Az Európai Unió források mellett 80%-os mértékű nemzeti forrás kiegészítésre kerül sor, ami a VP-ben nemzeti kiegészítő finanszírozás (top-up) keretében valósul meg.
 - A nagyobb forrással 2853 Mrd Ft-ra emelkedik a keretösszeg több lehetőséget biztosít valamennyi agrárszektorban lévő szereplőnek.
-

A következő támogatási ciklusban is kiemelt terület az aszályvédelem és az öntözésfejlesztés

Továbbra is támogatható marad minden, ami a VP-ben támogatott volt:

- **Vízvédelmi célú nem termelő beruházások:**
 - vízkormányzási művek kialakítása, erózióvédelmet biztosító létesítmények kialakítása, fejlesztése: akár 100% intenzitás
 - **Öntözésfejlesztési beruházások támogatása:**
 - további szigorodás a jelenlegi ciklushoz képest az uniós előírásokban (KAP ST rendelet 74. cikk)
 - mezőgazdasági termelők, 10 ezer STÉ és 40% árbevétel, kollektív beruházások + 15% intenzitás
 - **Öntözési közösségek együttműködésének támogatása:**
 - változatlan feltételek
-

AGRÁRMINISZTÉRIUM

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

Agrárminisztérium
Vidékfejlesztésért Felelős Helyettes
Államtitkárság

www.palyazat.gov.hu

www.kormany.hu

